

Sygn. akt X Ga 665/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Lesław Zieliński
Sędziowie:	Sędzia Małgorzata Korfanty Sędzia Grażyna Urban (spr.)
Protokolant	Grzegorz Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie sprawy

z powództwa S. Z.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 26 lipca 2018 r., sygn. akt VII GC 2756/17

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów w postępowaniu odwoławczym.

Sędzia Małgorzata Korfanty Sędzia Lesław Zieliński Sędzia Grażyna Urban

Sygn. akt. X Ga 665/18

UZASADNIENIE

Powód S. Z. wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 2 432,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu wskazując na brak wykazania roszczenia.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 26 lipca 2018 roku, oddalił powództwo S. Z. oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł tytułem zawrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 29 lipca 2014 r oku, powód wynajął M. M. pojazd zastępczy S. (...) o nr. rej. (...), za czynsz najmu w kwocie 200 zł za dobę. Dnia 08 sierpnia 2014 roku, doszło do kolizji z udziałem tego pojazdu w efekcie czego nie nadawał się do dalszego użytkowania. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych u pozwanej. Tego samego dnia powód wynajął M. M. kolejny pojazd również marki S. (...) nr. rej. (...). 25 sierpnia 2014 roku M. M. zwrócił pojazd. Powód wystawił fakturę VAT za wynajem pojazdu zastępczego w kwocie 4 551,00 zł, za 18 dni wynajmu za czynsz 200 zł za dobę plus 123,00 zł brutto za podstawienie samochodu.

Pozwana wypłaciła odszkodowanie w kwocie 2 118,50 zł uznając stawkę dobową czynszu najmu w kwocie 100,00 zł netto.

Jak trafnie wskazał Sąd Rejonowy przedstawione środki dowodowe w postaci dokumentów, były wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy bez konieczności powoływania świadków. Podstawę żądania powoda stanowił przepis art. 415 k.c. i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczycielach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. nr 124. poz. 1152, zwana dalej u.o.o.), zgodnie z którym z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zakres odpowiedzialności pozwanej określa art. 361 k.c. Zgodne z tym przepisem zobowiązany do naprawienia szkody ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (361 § 1 k.c.). W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (art. 361 § 2 k.c.).

Z kolei szkoda w postaci utraconych korzyści polega na niepowiększeniu majątku poszkodowanego. Stanowi odzwierciedlenie ekonomicznej wartości niedoszłego zdarzenia, które spowodowałoby powiększenie aktywów poszkodowanego, gdyby nastąpiło. Udaremnienie tego powiększenia wynika ze zdarzenia szkodzącego przypisywanego dłużnikowi przez normę prawną bądź umowę.

Sąd I instancji wskazał, że od szkody w postaci utraconych korzyści należy odróżnić szkodę ewentualną rozumianą jako utratę szansy uzyskania pewnej korzyści majątkowej. W tej sytuacji powód nie dowiódł, że gdyby nie był zmuszony do udostępnienia klientowi kolejnego samochodu w miejsce uszkodzonego, to pojazd ten wynająłby innej osobie w zamian z czynsz w wysokości 4 551 zł. Z dowodów nie wynika, aby powód miał realną możliwość wynajęcia tego samochodu innej osobie. Żadne wnioski dowodowe które by zmierzały do wykazania tej okoliczności nie zostały złożone. Dlatego powództwo podlegało oddaleniu jako niewykazane po myśli art. 6 k.c.

Od powyższego wyroku powód wniósł apelacje, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania strony powodowej na okoliczność ilości zawieranych umów najmu pojazdów zastępczych klasy B w okresie od czerwca do sierpnia 2014 roku, wysokości utraconych przez powoda zarobków w przypadku wynajmu pojazdu kl. B na czas 18 dni oraz nagłej potrzeby dostarczenia najemcy innego pojazdu w zamian za uszkodzony pojazd S. (...) o nr rej. (...), co skutkowało błędnym przyjęciem przez Sąd I instancji, że powód nie wykazał, iż w sytuacji, gdyby powód nie był zmuszony do udostępnienia poszkodowanemu M. M. kolejnego samochodu w miejsce wynajętego poprzednio pojazdu, który uległ uszkodzeniu, to pojazd ten wynająłby innej osobie w zamian za czynsz najmu, podczas gdy oddalenie powyższego wniosku - w braku innych dowodów na powyższe okoliczności - uniemożliwiło powodowi wykazanie zasadności swojego roszczenia;

b) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, a to poprzez pominięcie przy wyrokowaniu dowodu w postaci umowy cesji wierzytelności z dnia 29.08.2014 r., zgodnie z którą poszkodowany w zdarzeniu drogowym M. M. przelał na powoda swoją wierzytelność w stosunku do pozwanej w związku ze szkodą z dnia 08.08.2014 r.,

podczas gdy dokument upoważniał powoda do dochodzenia roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela sprawcy wypadku, w którym poszkodowanym był użytkownik wynajętego pojazdu - M. M., co skutkowało pominięciem przez Sąd okoliczności, że uprawnionym do otrzymania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego był M. M., który utracił możliwość korzystania z oddanej mu do użytku rzeczy na skutek czynu niedozwolonego, a w konsekwencji nierozpoznanie istoty sprawy i oddaleniem powództwa w całości;

c) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 i art. 227 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, a to poprzez pominięcie przy wyrokowaniu decyzji pozwanej z dnia 24.09.2014r., w której pozwana uznała zasadę swej odpowiedzialności i wypłacił powodowi kwotę 2.118.50 zł tytułem roszczenia powoda jednak nie w pełnej wysokości uznając w całości czas wynajmu i zasadność jego roszczenia.

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 822 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c., poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji oddalenie powództwa jako nieudowodnionego w zakresie utraconych przez powoda zarobków, podczas gdy w oparciu o powyższe przepisy poszkodowanemu użytkownikowi wynajętego pojazdu - M. M. - przysługiwało roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego wynajętego w miejsce uszkodzonego bez względu na to, że poszkodowany był wyłącznie użytkownikiem, a nie właścicielem wynajmowanego pojazdu S. (...) o nr rej. (...), który uległ uszkodzeniu w zdarzeniu z dnia 08.08.2014 r., ponieważ to właśnie M. M. utracił możliwość korzystania z pojazdu na skutek wypadku, co skutkowało niezasadnym oddaleniem powództwa przez Sąd I instancji wyłącznie w oparciu o przepisy dot. utraconych korzyści przy całkowitym pominięciu przy orzekaniu przepisów dot. przysługującego poszkodowanemu odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC sprawcy wypadku komunikacyjnego, mimo wskazania w uzasadnieniu orzeczenia, że przepisy te stanowią podstawę odpowiedzialności pozwanego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, na podstawie przepisu art. 386 § 1 k.p.c. skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.432.50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazała, że zarzuty apelacji i ich uzasadnienie są chybione, a wydany wyrok jest prawidłowy gdyż powództwo było niewykazane. Zgłoszone przez powoda wnioski dowodowe miały wykazywać wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego, który był używany przez M. M.. Tymczasem w sprawie koniecznym było wykazanie szkody poniesionej przez powoda S. Z. z tytułu utraconych korzyści.

Sąd zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie mogła odnieść skutku, gdyż wyrok Sądu I instancji jest słuszny jako oparty na prawidłowo ustalonym stanie faktycznym i właściwie wyciągniętych na tej podstawie wnioskach.

Wiarygodność i moc dowodów zgodnie z art. 232 k.p.c. Sąd ocenia według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo- skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Jak słusznie podniósł Sąd Rejonowy na powódzie spoczywa ciężar (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.) udowodnienia faktów z których wywodzi swe roszczenia a czego w przedmiotowej sprawie powód nie uczynił. Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne.

Podstawę żądania powoda, jak trafnie wskazał Sąd I instancji stanowił przepis art. 415 k.c. i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczycielach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Na tle prawidłowych ustaleń również prawidłowo Sąd Rejonowy zastosował prawo materialne.

W tym zakresie w pierwszym rzędzie stwierdzić należy oczywistą bezzasadność zarzutu obrazy art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, albowiem przepis ten reguluje wyłącznie kwestie związane z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, bezzasadny jest także zarzut obrazy art. 822 k.c., w myśl którego ubezpieczyciel przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłaconego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony. M. M., który na podstawie umowy najmu korzystał z uszkodzonego samochodu nie poniósł żadnej szkody. Powód udostępnił mu w miejsce niesprawnego pojazdu inny samochód. Oba pojazdy były przez M. M. użytkowane w oparciu o umowę najmu, na takich samych zasadach. Zatem skoro M. M. nie poniósł szkody, nie przysługiwało mu w stosunku do pozwanej roszczenie, które zgodnie na podstawie art. 509 k.c. mógłby przenieść na inną osobę. Zatem załączona umowa cesji nie przenosiła na powoda wierzytelności względem pozwanej i nie miała znaczenia dla sprawy.

Powód uzasadniając swoje roszczenie wywodził, iż poniósł szkodę w postaci utraconych korzyści, jednakże według ogólnie akceptowanej definicji za szkodę uznaje się uszczerbek w dobrach poszkodowanego, polegający na różnicy między stanem tych dóbr, powstałym wskutek zdarzenia szkodzącego a stanem, jaki by istniał, gdyby nie zaszło to zdarzenie. Powód nie wykazał strat jakie poniósł w związku z tym, że wynajął kolejny pojazd poszkodowanemu po kolizji samochodu zastępczego. Należy podkreślić, że nie każde naruszenie dobra należącego do sfery prawnej poszkodowanego prowadzi do powstania po jego stronie uszczerbku. O tym, czy i z jaką szkodą ma się do czynienia w danym wypadku decydują skutki naruszenia - w jaki sposób wpłynęło na stan dóbr poszkodowanego, czyli jakie następstwa spowodowało w całokształcie interesów poszkodowanego. Sąd Okręgowy podziela opinie Sądu Rejonowego, iż utracone korzyści na które powołuje się powód są czysto hipotetyczna gdyż w żaden sposób nie wykazał, że w sytuacji gdyby posiadał sprawny jeden pojazd i nie wynajmował poszkodowanemu kolejnego oba te samochody, w tym samym czasie i na taki sam okres czasu byłyby wynajęte. Podkreślić należy, że dla powstania obowiązku naprawienia szkody w postaci utraconych korzyści musi istnieć stan wysokiego prawdopodobieństwa, zbliżonego do pewności, że gdyby nie doszło do zdarzenia poszkodowany wzbogaciłby się, jednak w przedmiotowej sprawie powód nie miał takiej pewności, były to jedynie przypuszczenia dlatego można by mówić o ewentualnej szkodzie, która wiąże się z utratą szansy uzyskania pewnej korzyści majątkowej, przy czym zaznaczyć należy, że szkoda ewentualna nie podlega naprawieniu dlatego, że mieści się ona w sferze hipotetycznej.

Nietrafny był zarzut skarżącego, że sąd bezzasadnie oddalił wniosek o przesłuchanie strony. Obowiązek przesłuchania stron nie ma charakteru bezwzględny i aktualizuje się wówczas gdy sąd uzna, że dotychczasowe wyniki postępowania dowodowego nie świadczą o wyjaśnieniu faktów istotnych dla rozstrzygnięcia. Jednocześnie z uwagi na charakter dowodu z przesłuchania stron, jego przeprowadzenie nie może przesądzać jego wyników. Postępowanie

dowodowe można ograniczyć do przesłuchania stron jedynie wówczas, gdy nie ma innych dowodów w sprawie. Tymczasem dla wykazania, że powód nie osiągnął spodziewanych korzyści powód nie zgłosił żadnych dowodów. W okolicznościach sprawy dowód z przesłuchania strony nie mógł wyjaśnić okoliczności, które powinny być wykazane innymi dowodami, a w szczególności dowodami z dokumentów i zeznaniami świadków, jakich strona nie zaoferowała.

--	--

Wobec bezzasadności zarzutów mających w założeniu podważyć poczynione w sprawie ustalenia, Sąd Okręgowy ustalenia te, obejmujące zresztą okoliczności faktyczne w istocie niesporne, uznać może za własne i za kompletne.

Reasumując zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego. Z powyższych przyczyn na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. Sąd oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. Wysokość zasądzonego wynagrodzenia radcy prawnego w postępowaniu odwoławczym Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 3 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia Małgorzata Korfanty Sędzia Lesław Zieliński Sędzia Grażyna Urban